

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 54 Lei
Pe jumătate 27 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Roadele Spiritului Sfânt

de Ep. ALEXANDRU al Lugojului.

Scoborirea Sfântului și de viață făcătorului Spirit în marele praznic al Rusaliilor a produs în sufletele apostolilor și învățăceilor Domnului cele mai minunate schimbări. Din oameni neînvațați și tari cu cerbicea, iată-i deodată luminați la minte, primind toate învățăturile dumnezeiești, oricât de grele ar fi acele și potrivnice firii omenești, și gata de a suferi și moarte pentru a pecetlui convingerea lor despre adevărătatea acestora. Legea evangheliei le vestea învățături ce întreceau puterea minții lor, legea evangheliei le poruncia să înfrâne pornirile tuturor patimilor, să disprețuiască lumea și deșertăciunile aceleia, și totuși, iată-i, gata a le primi și a le duce la îndeplinire până'n cele mai mici amănunte în toate împrejurările vieții, umind lumea prin sfințenia vieții lor și prin înțelepciunea graiului lor într'aripat, cu care făceau să străbată convingerea lor și'n sufletele altora.

Acelaș Spirit dumnezeesc, din oameni lași și fricoși ce au fost apostolii și învățăceii Domnului, i-a făcut neînfricați și curajoși. Iată-i părăsind casa unde erau adunați de frica Jidovilor, și vestind mulțimii ovreilor pe Isus fiul lui D-zeu pe care aceștia l-au răstignit. Iată-i gata acuma de a duce cuvântul măntuitor al evangheliei în Athena, în Roma, în lumea întreagă, până la marginile pământului. Iată-i gata de a suferi oboseală, chinuri, chiar și moartea crâncenă a muceniciei pentru cauza Domnului și Dumnezeului Isus Hristos, pe care-l părăsiseră și de care se lăpădaseră cândva.

Minunate roade a venirii Spiritului Sfânt! Vreți să știți și voi iubiți fii, dacă aveți sau-ba Spiritul Domnului?

Intrebați-vă dacă credeți în toate învățăturile evangheliei lui Isus fiul lui Dumnezeu, chiar și'n acelea cari nu s'au placut trupului vostru, și osândesc lenea voastră, dorul vostru de petreceri lumești, de desmierdări neiertate, zgârcenia voastră, pizma, dorul de mărire,

lăcomia și alte multe porniri, sute și sute, câte se cuibăresc într'un suflet omenesc?

Aveți și voi curajul de a înfrunta lumea cu păreriile sale? Sau sunteți lași și fricoși și de dragul oamenilor vă lăpădați de convingerile sufletelor voastre credincioase, ca de o taină netrebnică? Sunteți gata de a suferi pentru legea lui Hristos, de a aduce orice jertfe pentru ea? De a lăți binele în jurul vostru, de a propovădui și voi cu cuvântul și cu fapta sfințenia legii lui Hristos? De a-i face pe semenii voștri să-și îndrepte cărările vieții și de-al preamări pe Tatăl

lor din ceriuri cu viața lor potrivită prescrișelor legii lui Isus Hristos. Sunt pornirile acestea bune în voi? Este tăria aceasta în voi? Atunci, da, îl aveți și voi pe Spiritul Sfânt! N'aveți pornirile acestea? Spiritul Sfânt nu s'a scoborit peste voi, sau deși s'a scoborit cândva, l-ați pierdut prin necredința și răutatea și lenea voastră.

Doresc, iubiților fii, ca sărbătoarea Rusaliilor, să vă aducă iarăș pe Spiritul Sfânt, pe Spiritul adevărului, care să rămână cu voi în veac, pentruca adevă să-i puteți zice Tatălui vostru din ceriuri: *Ava, Părinte!*

Serbările dela Blaj.

— Au luat parte la serbări peste 50 de școli, conducători din toată țara, ministrii, slujbași înalți și zeci de sate. — Pământul Blajului, școală de simțiri naționale. —

A trecut o săptămână și mai bine dela marele praznic al Blajului, dar inimile noastre sunt pline încă de măreția celor două zile, mai strălucite decât minunile din basme. A fost atâta tinereță aci, atâta avânt și frumusețe, cât nici închipuirea celui mai iscusit povestăș n'ar putea să plăsmuiască mai altfel. Un sătean de pe Murăș, care venise cu merinde la fiul său școlar în Blaj, ne-a spus despre serbări acestea cuvinte adânc simțite: „Am auzit eu multe despre Blaj, domnule dragă, și știam din bătrâni că aici la îmbinarea Târnavelor s'a plămădit toată învățătura neamului nostru, dar ce-am văzut ieri și azi, e mai mult decât aș fi putut gândi. Sunt om bătrân azi mâne, dar mulțămesc Tatălui din ceriu că m'a învrednicit să văd și ce nici visa nu puteam... Una îmi pare rău, că n'am adus și pe nevastă-mea, să fi văzut și ea, că mintea mea nu le-a putut cuprinde pe toate și nici cuvinte nu voi avea să-i pot spune eu ce-a fost aici. Ori să fi adus măcar un copil din cei de acasă, ca să pomenească toată viața lui cum e Blajul în zi de sărbătoare națională...”

Intr'adevăr n'avem nici noi cuvinte destule să putem înșira toate așa de frumos precum s'au petrecut. Mii de școlari din tot Ardealul și din vechiul regat, sute de fruntași de prin orașe, președinți de partide, ministrii, slujbași înalți ai țării, doi arhieri, protopopi și preoți, zeci de sate în haine de sărbătoare: toată această mulțime mare, însuflețită de un singur gând, de dragostea pentru trecut și de nădejdea tare într'un viitor tot mai strălucit. Peste zece mii de inimi au bătut la fel pe Câmpul Libertății și la mormintele tribunilor dela 1848. A fost înălțător să se vadă atunci cât de mult este înrădăcinat Blajul nostru în sufletele românești, fără deosebire de confesiune și de convingere politică, încât a fost

de-ajuns un singur cuvânt de chemare, ca să putem retrăi măreția adunare din anul de trezire la viață națională, care a fost 1848. Hotărât lucru: pământul sfânt al Blajului este și va rămânea pentru totdeauna o școală minunată de simțiri naționale și de avânturi mărețe.

ZIUA DINTĂI A SERBĂRILOR.

Blajul a fost împodobit încă de Sâmbătă cu crengi de stejar și cu flori. Iar Duminică dimineața au răsărit steaguri naționale pretutindeni. Cu trenurile de după amiază au început să sosească apoi școlile. În gara împodobită le așteptau cercetașii din Blaj cu profesorii școlilor noastre și cu muzica dela Bratei. Vagoanele vărsau sute de tineri cu ochii înflăcărați. Muzica îi primia cu marșuri românești dela 1848, iar publicul cu însuflețite strigăte de bucurie. Și au tot adus trenurile într'una școlari și oaspeți, încât Luni în ceasurile dimineții străzile Blajului erau o mare de capete, școlari în diferite porturi de cercetași și școlărițe în haine naționale. Era un amestec de școli și o înfrățire de tineret, cum nu-i condei pe lume să poată spune. Defilări minunate, chiot și veselie, cântece inimoase și marșuri de muzici, ca'n vis. Erau aici școlari din București și Ploești, școlari de pe Crișuri, de pe Someș, de pe Murăș, dela Sibiu, din Brașov, dela Orăștie, din Bănat, din părțile Săcuimii, dela Iași chiar, încât părea că neamul întreg dela Tisa până la Nistru, și-a trimis tineretul încoace să se pătrundă de îndemnul marilor bărbați pe cari i-a avut Blajul și să se închine

a crucea lui Iancu, la Piatra Libertății. Erau de față o mulțime de gazetari dela București, Cluj și de aiurea, precum și fotografi, cari să prindă în icoană minunată desfășurare a școlilor și a tinerimii. Venise și Preasfințitul dela Lugoj, Păr. Dr. Alexandru Nicolescu, care însuși a fost la vremea sa elev al școlilor din Blaj.

Luni înainte de masă, școlarii și oaspeții au vizitat Blajul cu locurile lui istorice, muzeele, bibliotecile și cimiterile cu mormintele tribunilor. Alături de acestea s'au rostit rugăciuni pioase, iar pretutindeni școlarii și oaspeții au putut să vadă și să simtă urmele unui trecut de muncă rodnică și înflăcărată pentru mărirea neamului. La prânz a fost masă mare la hotelul Moldovan, unde s'au rostit avântate cuvântări. Au vorbit I. P. Sf. Sa Mitropolitul Blajului, d. Valaori din ministerul școalelor, Arghirescu dela culte, d. păr. canonic Bălanu, d. Ștefan Pop, directorul Liceului Sf. Sava dela București, Dr. Sâmpăleanu din Blaj, Ion Agârbiceanu, Cluj, Emil Fagure, București și Aug. Caliani, directorul liceului din Blaj.

Sămânța viitorului...

După amiază școlile au ieșit pe rând cu steagurile lor în largă piață a Blajului și au arătat frumoase producții de gimnastică în sunetele muzicii din Bratei. Șirul producțiilor l-a început Liceul din Blaj, apoi Liceul de fete, Școala normală cu jocuri de pe Târnavă, apoi Liceele din București, Reghin, Sibiu, Târgu Mureș, Orăștie, Ploști, Cluj, Oradea-mare, Turda, Aiud, Alba-Iulia, Ibașfalău și câteva școli de fete. Erau adevărate minuni ce făceau tinerii școlari. Unii arătau mișcări, alții piramide măestre, încât stateau câte trei rânduri unii pe umerile altora, apoi jocuri, ori muștre militare de cercetași. Cătănuțele dela Liceul din Ibașfalău au făcut o tabără frumoasă, cu corturi de câmp, cu posturi, cu focuri, chiar așa cum stau soldații cei mari în taberi, la război... Atâta vlagă tinerească s'a desfășurat în fața Mănăstirii bătrâne și a miilor de oaspeți, părinți și fete bisericești, cum nu se poate vedea nicăiri în tot cuprinsul țării așa de multă la un loc! A fost o icoană preafrumoasă, în care puteai să zărești par'că însuși viitorul de aur al țării în trupușoarele pline de vigoare și de vioiciune. În aceeaș vreme s'au făcut întreceri în salt de lungime, din cari au ieșit biruitori Ploștenii, apoi Blăjenii noștri.

În aceeaș zi după masă a fost un concert dat în sala de gimnastică de școlile din Blaj pentru elevii oaspeți, iar seara un alt concert al corului din Beiuș, condus de profesorul Hubic, cu cântări de biserică din gură și din ceteri.

ZIUA A DOUA.

Des de dimineață, în zorii zilei, câteva bubuituri de treascuri și muzica dela Bratei trezesc în fiori de bucurie lumea cea multă care s'a odihnit peste noapte în Blaj. Pe la ceasurile opt, Blajul e un furnicar. Catedrala nu poate încapa pe toți cei ce ar dori să asculte liturghia sărbătorească. Slujește I. P. Sf. Sa Mitropolitul cu preoți mulți. De față sunt cei doi miniștri, Constantinescu și Florescu, dd. Maniu, Mihalache, Lupu, deputați, senatori, profesori universitari, doamne, domni, școlari, țărani; cine a putut să încapă. Celalalt public urmărește din piață momentele mai însemnate ale slujbei dumnezeiești. Când s'a pomenit la ectenii numele Maj. Sale Regelui, treascurile au dat salve de onoare. Predica a rostit-o I. P. Sf. Sa Mitropolitul.

ARDEALUL DE DEMULT...

După liturghie s'a dat semn cu treascurile și printre miile de privitori din pridvorul

catedralei și din piață, au răsărit aievea umbrele trecutului de glorie și mărire. De către Hula Blajului au început să coboare mândre arătări. Iată, în frunte vine un car mare plin de copii în porturi naționale, cu căciuli de iniel, fetițe în cămăși cu pușori și pe cap cu cununițe de flori. Carul e tras de patru boi și în fruntea lui o tăbliță spune: „Adevărata bogăție a țării”. Urmează apoi un chip din vremile de obidă: Un român iobag ca cei dela 1848, încătușat în lanțuri. Deasupra lui ca un arhanghel izbăvitor: Andrei Mureșanu, cel care a strigat cu viers de foc:

*Deșteaptă-te Române,
Din somnul cel de moarte!*

Iobagul îi aude glasul, își încoardă brațele vânjoase și lanțurile cad grele la picioarele lui. E icoana trezirii neamului nostru la libertate.

Două cară de moși și moațe trec cântând:

*Vine Iancul dela munte
Cu opt mii și șase sute...*

...Intr'adevăr vine Iancu. Iată-l mândru și voinic, călare pe armăsar sur, cu glugă albă pe umeri și cu piștoale la brâu. În urma lui tot călări, vin tribunii, centurionii și decurionii, în trap falnic de viteji fără păreche.

După dâșii Tunul Iancului. E tun de stejar, ferecat cu verigi de oțel. Pe dâșul stau tunarii moși, cu lănci de 3 coți. Un moșneag stă chiar călare pe țevea tunului, fluturându-și pletele albe în bătaia vântului.

La câțiva pași mărșăluiese lăncerii Iancului, o trupă întreagă, cântând cu bărbăție:

*Astăzi cu bucurie
Românilor veniți,
Pe Iancul în Câmpie
Cu toți să-l însoțiți!*

Sunt voinici din tot Ardealul, cari fac școală de cantori în Blaj acum și cari cu multă bucurie s'au legat să facă ei astăzi pe vitejii Iancului. Lăncile lor par'că sunt o pădure întreagă.

După lănceri vin Mihălțenii cu popa lor în frunte și cu primarul. Părinții lor au început la 1848 botezul de sânge al vrăjbilor. Apoi în șireag fără sfârșit satele din jurul Blajului: Sâncel, Veza, Pânade, Crăciunel, Bucerdea grănoasă și altele și altele, tot în haine de sărbătoare, cu copii, cu feciori, fete, băbați și moșnegi. Toate satele cu steaguri și cu frunză verde'n pălării. În fruntea tuturor preoții și învățătorii. Fruntea șireagului era la Piatra Libertății, iar dinspre curtea mitropolitană din sus, tot vin într'una, vin fără sfârșit...

După sate au defilat școlarii în minunat marș soldătesc, apoi publicul întreg cu Arhieriei, cu miniștrii și cu toți fruntașii, a ieșit

La Piatra Libertății.

În soarele dulce de Mai zece mii de oameni pe Câmpul Libertății. E o priveliște de vis. Toate ținuturile românești își au aici fiii și trimișii lor. De pe o tribună împodobită cu brad tinăr vorbesc oratorii. Cel dintâi e oratorul Blajului, profesorul Ștefan Pop dela Liceul de băeți. Vorbește foarte frumos și cu inimă. Urmează ministrul Florescu, apoi d. Valaori din București, d. Iuliu Maniu, Prof. Marin Ștefănescu, dela Cluj, senatorul Bianu fost elev al școlilor din Blaj, studentul Rovența dela București, Codreanu dela Iași, Doctorul Lupu și Păr. Ion Agârbiceanu, directorul ziarului „Patria” din Cluj. Clericul Nic. Fechet a spus o parte din discursul dela 1848 al marelui Bărnăușiu.

Vasile Aldea, oare a văzut adunarea din 1848.

În vremea când se țineau cuvântările, ziariștii au dat lângă Piatra Libertății de un

moșneag gârbovit de ani, care lăcrima ori de câteori se rostia numele lui Bărnăușiu, Axente, ori Iancu. Întrebat fiind că de ce lăcrimează, albitul bătrân a spus: „Hei, domnilor, eu am dat mâna cu Bărnăușiu, am văzut pe Axente și pe Iancu, ia așa cum vă văd astăzi pe Dvoastră aci. Eu am fost de față la adunarea cea mare de atunci... Aș vrea să văd și astăzi câți oameni sunt în jurul acestei pietrii sfinte...”

Așa a zis bătrânul Vasile Aldea din Veza care a dat mâna la 1848 cu Bărnăușiu. Și i-a împlinit dorința ce spunea că o mai are înainte de ce ar închide ochii... A fost sprijinit să se urce și dâșul pe tribună să vadă și adunarea nepoților celor dela 1848... A văzut-o și a plâns, zicând numai atâta:

— „Să trăiască România Mare!”

Mulțimile de pe Câmpul Libertății s'au descoperit în fața moșneagului Vasile Aldea și pe-o clipă s'a făcut tăcere ca în fața unei cruci de mormânt. Dl Maniu i-a strâns mâna, iar episcopul Lugoșului l-a sărutat pe față. Apoi elevii și studenții, dimpreună cu arhierii, cu miniștrii, cu fruntașii și cu tot poporul a strigat:

Să trăiești încă moșule, să mai vezi zile ca cea de azi!

LA MORMINTELE TRIBUNILOR.

Din câmpul Libertății toată mulțimea a venit la biserică parohială, lângă care doarme Axente Severu, Timotei Cipariu și alți conducători dela 1848. Aici profesorul Augustin Popa dela Academia teologică, a rostit o foarte frumoasă cuvântare despre marii răposăți, cari au pregătit și au făcut adunarea dela 1848. A mai vorbit o domnișoară din Ploști, iar Pândăzenii, în frunte cu preotul lor Ionifă Brad, au pus o frumoasă cunună pe mormântul lui Timotei Cipariu, marele fiu al satului lor. Asemenea au pus o cunună pe mormântul lui Axente cercetașii din Alba Iulia.

*

La amiază a fost masă mare la curtea mitropolitană, unde s'au ținut mai multe toaste. Au vorbit I. P. Sf. Sa Mitropolitul, apoi d. ministru Constantinescu, d. Maniu, d. Mihalache, Marin Ștefănescu, Dr. Lupu, Ștef. Pop (București), colonelul Părăianu (Alba-Iulia) ministrul Florescu, Preasfințitul Nicolescu dela Lugoj, fostul ministru Mihai Popovici și d. director Caliani dela Liceul de băeți.

ÎNCUNUNAREA ȘCOLARILOR.

După masă, spre seară, toate școlile, s'au adunat iarăși în piață, ca să se împartă premiile pentru producțiile și întrecerile de gimnastică. Au fost două premii: un steag național de mătasă al Blajului și o cupă de argint, dată de ministerul cultelor.

Steagul a fost dat Liceului sf. Sava dela București, iar cupa Liceului de băeți din Blaj. Laude au secerat școlile din Sibiu, Cluj, Ploști, de fete din Blaj, Târgu-Mureș, Alba Iulia, Oradea mare, Turda, Ibașfalău, Reghin, Orăștie și școala normală de fete din Cluj. Foarte bine s'au purtat la întreceri și altele, cari încă au fost cetite și au primit aplauze.

*

Serbările s'au încheiat prin Concertul cel mare din sala de gimnastică, unde au cântat toate școalele din Blaj, sub conducerea profesorilor Oct. Pop și Heinz Heltmann. Dl Heltmann a condus vestita baladă „Erculeanu” de Mureșianu, care a plăcut nespuse de mult publicului și l-a răsplătit cu prelungi aplauze pe neobositul conducător. După cină o frumoasă și veselă trecere cu joc a dat prilej tineretului să dansese cu multă voie bună până în zori.

Eroul necunoscut.

Ostașul necunoscut este armata română întreagă, armata neînfrântă de la Siret, cea învingătoare dela Mărășești, Mărăști și Oituz.

Neamul recunoscător și țara, în semn de pioasă slăvire pentru eroii cari și-au jertfit viața pentru întregirea neamului, au ales un ostaș necunoscut din eroii cari își dorm somnul de fericită odihnă în pământul Mărășeștilor și i-au ales loc de odihnă între mormintele Capitalei României întregite.

Bucureștii și cu el țara întreagă se închină cu pioasă recunoștință în fața osemintelor eroului necunoscut.

Deasupra mormântului de veșnică pomenire va pluti de-apururi recunoștința și binecuvântarea poporului românesc — acum întregit pentru totdeauna.

Joi, în ziua Înălțării Domnului, au avut loc la București — înălțătoarele serbări ale înmormântării eroului necunoscut.

La orele 7 dimineața, în biserica lui Mihai Vodă, s'a slujit stânta slujbă a îngropăciunii — unde era sicriul eroului necunoscut adus dela Mărășești și era străjuit de ofițerii cavaleri ai ordinului Mihailu Viteazul.

Incujurat de tot ce are Capitala țării mai însemnat, miniștrii, generali, ofițeri, soldațime multă și aleasă, toată suflarea românească din București a însoțit sicriul ostașului necunoscut la mormântul de onoare al eroului unde a fost așezat între patru luminări. La trecerea ofițerilor cari purtau sicriul, M. S. Regele și Principele Carol și toată ofițerimea împreună cu soldații au salutat militarmente, iar mulțimea și-a descoperit capetele în semn de pioasă cinstire.

M. S. Regele a pus pe sicriul eroului o cunună frumoasă de flori, rostind următoarele cuvinte:

— „Toată suflarea românească a venit azi să cinstească pe Eroul necunoscut săvârșit pentru întregirea neamului...”

Toate inimile bat pentru eroii lor iubiți... Înaintea locașului de veci al Ostașului necunoscut, Țara întreagă se prostorne. Tu ești al neamului întreg, generațiile viitoare vor binecuvânta mărirea și înălțarea neamului, închinându-se la groapa ta”.

Isprăvind această înduioșată vorbire, M. S. Regelui i-s'au umplut ochii de lacrimi. Apoi a decorat pe eroul necunoscut cu medalia: „Virtutea Militară”.

Deasemeni reprezentanții statelor aliate au depus pe sicriul ostașului-erou cunună frumoasă și decorații pentru vitejia dovedită de ostașul român.

După slujba religioasă a I. P. S. S. Mitropolitului Primat — sicriul eroului necunoscut s'a coborât în mormânt, în sunetul muzicelor militare și a bubuiturilor de tunuri și a cântărilor de slăvire...

Ziua eroilor în Blaj.

A fost sărbătorită cu mare și multă evlavie. A slujit însuși Înaltpreasfințitul Mitropolit Vasile, iară după sfânta liturghie am ieșit cu mine cu mare în cimiterul comun, unde Păr. protopop Alufel C. Domșa a slujit un părăstas pentru odihna sufletelor celor ce și-au jertfit ceea ce aveau mai scump, viața, pentru întregirea neamului, iară profesorul dela Academia de teologie, Păr. Ștefan Roșianu, în duioase cuvinte ni-a arătat însemnătatea zilei. După ce am depus câte o cunună pe mormintele eroilor înmormântați la Blaj, ne-am depărtat cu inimă înălțată și înduioșată, știind și fiind siguri, că bunul Dumnezeu ne va dărui totdeauna eroi,

când neamul nostru va avea lipsă de ei. Veșnică le fie pomenirea și pilda lor să însuflețească și să stăpânească asupra copiilor, nepoților și strănepoților noștri.

10 MAIU.

E zi de mare sărbătoare pentru neamul nostru, zi, fără de care România n'ar fi astăzi ceea ce este! Cum să nu fi sărbătorită de toți fiii neamului nostru!

Blajul s'a îmbrăcat de dimineață în haină de sărbătoare. Pe toate casele falfăia mândrul nostru steag treicolor, iară clopotele catedralei sfintei și de viață făcătoarei Treimi pe la orele 9 ne-au chemat la sfânta liturghie, pe care au slujit-o directorii și profesorii tuturor școlilor din Blaj, în frunte cu Preasfințitul vicar al Mitropoliei, Păr. Dr. Izidor Marcu. După liturghie elevii tuturor școlilor din Blaj s'au adunat în sala de gimnastică, unde elevele liceului de fete împreună cu teologii Seminarului Bunevestiri au cântat, sub conducerea dlui Octavian Pop „Imnul regal”. Profesorul Dr. Coriolan Suciu ne-a arătat, într'o frumoasă și scurtă vorbire, însemnătatea zilei, o elevă și un elev ne-au declamat câte o poezie, iar orchestra liceului de băieți, sub conducerea profesorului de muzică Heinz Heltmann, ne-a însuflețit cu marșul „Turtucaia-Balcic” al nemuritorului măiestru Iacob Murășianu. Apoi, înainte mergând cercetașii liceului de băieți, sub conducerea profesorului Dr. Coriolan Suciu, elevele și elevii Școlii Normale, apoi elevii liceului de băieți și în sfârșit teologii am străbătut străzile: Regina Maria, Regele Ferdinand, Timoteiu Cipariu și piața „Inocențiu Micu Clain”, mergând între cântări și marșuri naționale la Mitropolie, unde directorul liceului de băieți, Păr. Augustin Caliani, l-a rugat pe Înaltpreasfințitul Mitropolit Vasile, să arete Maiestății Sale Regelui Ferdinand simțămintele noastre de filiască dragoste și supunere față de întâiul Rege al tuturor Românilor. Înaltpreasfințitul în frumoase cuvinte a făgăduit, că va trimite Maiestății Sale o telegramă, în care va arăta simțămintele Blajului și va ruga pe Dumnezeu, ca să trăiască la mulți ani această țară de Dumnezeu binecuvântată, Regele ei iubit, întreagă familia domniltoare și scumpa și neînfrânta noastră armată. Astfel am sărbătorit noi Blăjenii ziua eroilor și 10 Maiu.

De-ale politice.

Despre o schimbare de guvern.

Gazetele dela București scriu, că după Brătianu ar veni la putere iarăș generalul Averescu. Se mai spune despre o apropiere între liberali și averescani, care ar da naștere unui guvern condus de dd. Constantinescu și Argetoianu, cel dintâi liberal, al doilea mâna dreaptă a generalului. Se înțelege, deocamdată acestea știri sunt numai svonuri și prorociri, răspândite cu anumite scopuri. Că cine va veni după Brătianu, nu se poate proroci așa de ușor. Acum vine vara și politica se trage la hodină. La toamnă se va vedea ce va fi.

A murit un erou.

† Generalul Cristescu.

Cu mare jale a fost înmormântat la București în ziua de 10 Mai generalul Constantin Cristescu, unul dintre cei mai aleși eroi ai războiului nostru de întregire. A fost soldat dintr'o bucată, român verde și ofițer cu multă

școală. Era măestru mai ales în croirea planurilor de război. Oprirea Germanilor la Mărășești s'a făcut după planurile sale. Fiu de țătan din Argeș, generalul Cristescu s'a ridicat la înalta treaptă pe care o ocupa, numai prin vrednicia și puterile sale. În mormântarea i-s'a făcut cu strălucită paradă militară, așa precum cereau rangul și numele său binecuvântat de-o țară întreagă. Fie pomenit în veci!

Pomenirea lui Cuza Vodă.

În ziua de 22 Mai s'au implinit 50 de ani dela moartea Domnitorului Alexandru Cuza, răposat în Germania, la Heidelberg în ziua de 22 Mai 1873. Cuza Vodă a fost cel dintâi domn al principatelor românești unite. România de peste Carpați a fost adică până în 1859 împărțită în două țărișoare mici, Muntenia și Moldova, cari aveau fiecare cârmuire de sine și domni deosebiți. Cuza, cel dintâi domn al țărișoarelor unite, era un stăpânitor cu inimă largă pentru durerile celor mulți și mare binefăcător al țăranilor, cari nu-l vor uita niciodată. Sătenii de peste Carpați îl și pomenesc cu multă duioșie, ca pe un părinte. Frământările politice l-au scos însă din scaun și bunul Român n'a pregetat să părăsească tronul, dacă o cerea binele țării. Astfel, că Vodă Cuza a trebuit să moară între străini, departe de pământul pe care l-a iubit. Oasele lui au fost aduse în țară încă atunci, 1873, și ele odihnesc în mormânt frumos la *Ruginoasa*, în Moldova.

Din lumea largă.

Adunare ungurească. Partidul unguresc din Ardeal a ținut în ziua de 21 Mai o mare adunare la Târgu-Murăș, de unde e vorba că s'au trimis plânsori la Sfatul Popoarelor, în cari Ungurii noștri cer: autonomie (cârmuire de sine) pentru bisericile și școlile lor, cer îndărăt clădirile de școli ce spun, că le-au fost luate și scoaterea de sub expropriere a moșiilor bisericesti și școlare. — Rău fac ungurii că cârtesc această țară la Liga Națiunilor, atunci când lor le merge cu mult, cu mult mai bine în România, de cum ne mergea nouă în Ungaria de tristă pomenire.

Granița de către Ungaria. Granița noastră de către Unguri a fost de curând stabilită pentru totdeauna de către Comisia Popoarelor. Hotărîrea acestei comisii a trecut și prin sfatul ambasadurilor din Paris și aceștia au primit-o fără nici o schimbare. Cererile Ungurilor de a li-se lăsa lor orașele Satu-mare și Oradea, au fost respinse. Marile Puteri vor trimite în curând 16 coloneli de stat major, cari vor fi de față la ridicarea stâlpilor de graniță dintre noi și unguri. Prin aceasta li-se va tăia horthiștilor orice drept de a mai face plânsori în contra granițelor dintre ei și noi.

Semănăturile de primăvară.

În ce privește starea semănăturilor de grâu, cari sunt foarte puține, mai puține decât se sămăna numai în Vechiul Regat la 1916, ele sunt frumoase, viguroase și bine înfrățite. Deși nu au eșit destul de înfrățite în primăvară, totuși vremea le-a ajutat mult. Se prevede o roadă mai bună decât anul trecut. Totul atârână de seceta, care de doi ani ne vine regulat, când grâul este în pârghă; cu cât vine mai târziu seceta, când paiul este galben, cu atât vom avea mai puține pagube. Pentru aceasta grânele timpurii și cele ieșite viguroase în primăvară, ajungând mai curând la desvoltare, sunt mai puțin primejduite de secetă.

Orz s'a sămănat mai puțin decât anul trecut. Starea lui este minunată și a ajuns grâu de toamnă în dezvoltare.

Ovăz s'a sămănat mai puțin decât anul trecut din cauza vremii rele dela începutul primăverii. Starea destul de bună.

Cucuruz, care se sămăna și acuma încă, vom avea mai mult sămănat decât anul trecut. Cât vom avea, atârnă dela cele două ploii, aceea a lui Sf. Petru (la mușuroit, săpat) și aceea a lui Sf. Ilie (la legat), cari dacă nu vor veni la vreme, nu vom avea cucuruz. Un singur mijloc este, prin care ne putem asigura împotriva secetei: sapa. Cu cât vom săpa cucuruzul mai bine și mai de multe ori (sașii din Ardeal îl sapă de trei ori), cu atâta se va face mai bine.

ȘTIRI

— **Cătră cetitori.** Din prilejul serbărilor naționale din 14 și 15 Mai, tipografia din Blaj fiind ocupată cu multe lucrări, acest număr al gazetei noastre a trebuit să apară cu întârziere. De acum înainte „Unirea Poporului” va ieși regulat, la termenul obișnuit. Ne vom sili ca cetitorii să-o primească Duminică, după obiceiul de până aci.

Târgurile. 29 Maiu Ciachi-Gârbău, Jimborul mare, Lăpușul-romănesc. 30 Budiul de Câmpie, Copalnic-Mănăstur, Dej, Miheș. 31 Ciacova, Monor, Ozum, Șomcuta mare, Timișoara. 2 Iunie: Bioziod-Ujfalău, Petelea. 3 Zam. Baia mare, Ciucul mare, Odorheiu, Orăștie, Târgul-Murășului.

A 25-a adunare generală a Casinei Române din Blaj. Duminică în 20 Maiu s'a ținut a 25-a adunare generală a Casinei Române din Blaj, care este locul de întrunire și de petrecere al cărturarilor din Blaj. De președinte al Casinei a fost ales canonicul Dr. Alexandru Rusu, căruia îi dorim să conducă această tovarășie la mulți ani cu bine, urmând pe înaintașii săi vrednici. Tot cu această ocazie au fost aleși membri de onoare foștii președinți, canonicii Dr. Izidor Marcu și Dr. Ambroziu Chețianu.

— **Fosta împărăteasă Zita ajunsă la sapă de lemn.** Războiul cel mare a adus multe schimbări în lume; mai dureros l-a atins însă pe câteva capete încoronate. Fosta împărăteasă a Austro-Ungariei, Zita, după ce și-a pierdut tronul și mai târziu bărbatul, mamă fiind alor 6 copii, a ajuns la mare sărăcie, așa că s'a văzut nevoită să-și vândă rând pe rând scumpetiurile. Aflăm mai nou, că zilele trecute a fost silită să-și vândă cea mai scumpă carte pe care o avea, codicele casei de Este, pentru 4 milioane de lire și jumătate.

— **Episcopia dela Caransebeș la Timișoara.** Dl ministru Banu, fiind în săptămânile trecute în Banat, a spus între altele, că episcopia ortodoxă dela Caransebeș trebuie mutată la Timișoara, ca să fie mai în mijlocul Banatului. E luată în plan și zidirea unei catedrale pentru timpul când episcopia dela Caransebeș se va muta în capitala Banatului.

— **Serbări împregnate cu sfințirea clopotelor în Zlatna.** Comitetul parohial gr. cat. din Zlatna va aranja Luni, a doua zi de Rusalii, frumoase serbări, împregnate cu petrecere populară și concert, din prilejul sfințirii clopotelor celor nouă ce se va săvârși din partea delegaților I. P. S. S. a Mitropolitului.

— **O danie frumoasă.** Credinciosul Andrei Rus I. Petru din Ghimeșfăget a dăruit pentru zidirea noii biserici suma de zece mii lei, făcând și o fundațiune votivală de 3000 lei, pe lângă alte danii mai vechi ale D-Sale. Răsplătească-i bunul Dumnezeu!

— **Voluntarii români din Siberia** cari au avut norocul să-și revadă țara, în azi, în ziua de Rusale, o adunare în Arad, la care sunt chemați toți foștii voluntari și corpului din Siberia. Chemarea o iscălește d. Dr. Voicu Nițescu, fost președinte al Comitetului Național din Rusia.

— **„Gazeta Poporului”** se numește noua foaie care a început să apară la Cluj redactată de Păr. **Septimiu Poșta.** Abonamentul anual 100 lei. Pentru țărani 60 lei.

— **S'a scumpit posta.** Incepând cu ziua de 15 Maiu, epistolele trimise în Austria, Cehoslovacia, Italia și Ungaria vor trebui frânate cu 4 lei. Taxa de recomandare este de 6 lei. Cărțile postale pentru cele patru țări amintite vor fi 3 lei, în celelalte țări 4 lei.

— **Malaria în Cluj.** De câtăva vreme la Cluj s'au înmulțit tot mai mult cazurile de malaria, adică de friguri rele. Peste o sută de femei mai cu samă s'au bolnăvit de boala aceasta rea, care te scutură tot la trei zile. Pricinătorii acestei boale sunt țânțarii. Chiar de aceea să ne ferim cât mai mult de ei, iară în părțile băltoase să avem la noi pururea spirit de amoniac, care se află la toate farmaciile și să ne ungem pe mușcătură numai decât. Singurul leac împotriva acestor friguri sunt pravurile de chinină.

— **Episcop pe aeroplan.** Episcopul gróf Mikes János din Szombathely (Ungaria) a călătorit la Roma cu aeroplanul, însoțit fiind de secretarul său. Inapoi a venit tot cu aeroplanul și nu i-s'a întâmplat nimica.

— **Năcazul Maramurășenilor.** Una din cele mai frumoase părți a țării noastre, Maramurășul, suferă grozav. Cu toate că sunt păduri destule și sunt și două băi, una de aur și alta de sare, oamenii n'au ce lucra și astfel sunt siliți să-și părăsească vetrele și să-și caute în altă parte de lucru.

— **Trei copii sfâșiați de un lup.** În comuna Fundul Moldovei, nu departe de Cernăți (Bucovina), trei copii, pe când mergeau la școală, au fost atacați în marginea satului de un lup, care a sfâșiat pe unul dintre copii, iar pe ceilalți i-a rănit greu.

— **Generalul francez Le Rond în România.** Săptămânile trecut țara noastră a avut oaspe foarte de seamă, pe generalul francez Le Rond, care a străbătut țara noastră de-a lungul și de-a latul și apoi a plecat în Iugoslavia. Marile ziare spun, că această călătorie e în legătură cu o nouă politică a Angliei, care

vrea să-și câștige de prietină pe Italia. În aceeaș vreme Franța își întărește legăturile de prietină cu țările Micii Ințelegeri.

— **Imputernicitul bolșevicilor la Lausanne a fost ucis.** În 11 Maiu imputernicitul bolșevicilor la conferința de pace din Lausanne, Vorowski prânzea, întovărășit de cei doi secretari ai săi, la un otel din Lausanne, când deodată un tânăr, care ședea la o masă din fața lor, a tras mai multe împușcături de revolver asupra lor. Vorowski a fost ucis numai decât, cei doi secretari au fost răniți. Uciagașul e un anamit Conrad, supus elvețian, născut în Rusia, și care a servit în armata rusă.

Predându-se numai decât după omor poliției, el a declarat, că a voit să-și răzbune părinții și pe unchiul său, pe cari i-au omorât bolșevicii. Rușii văd în acest omor o punere la cale a Angliei și declară, că ei sunt gata să se războiască pentru aceasta cu Anglia.

Poșta Gazetei.

Correspondent, Gherla. Mulțămim pentru interesul ce ni-l purtați. Nr. 18-al gazetei s'a trimis la adresa dorită.

Gheorghe Cupcea, Breb. Cuvântările bisericicești de Massilon au fost traduse în românește și edate de protopopul Ioan Genț dela Oradea-Mare. Cereți-le printr-o epistolă recomandată dela văduva, care se afla în Oradea-Mare. Cuvântările lui Petru Maior trebuie să le mai aibă Păr. protop dela Cluj, Dr. Elie Dăianu. Cereți. Dacă nu s'ar afla nici unele nici altele, putem publica în gazetă, poate să Vi-le vândă cineva. Prețul publicării e cel din fruntea gazetei.

Păr. Victor Gergely, Ghimeșfăget. Mulțămim pentru interesul ce ni-l purtați și Vă rugăm să ne sprijiniți și mai departe.

Gh. Șarafolean, Comloșul-mare. Abonamentul e plătit până la 31 Decembrie 1923.

T. Oltean, Ercea. Am primit 92 Lei sunteți achitat până la 31 Decembrie 1923.

B. G. elev, Aiud. Poezia trimisă nu atinge măsura celor ce se pot publica. Versuri prea lungi și inegale, ritmul schiop. Trebuie să mai cetești încă mult, să poți să cauți a publica ceva. Cetește la vară „Poezia română” de Titu Maiorescu și vei vedea acolo cum trebuie să fie o bună poezie.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Fabrică de unt.

Anunțăm onoratul public din Blaj și depărtări, că am deschis în comuna **Mănărade lângă Blaj, o fabrică de unt, ajustată cu toate uneltele de lipsă.** Producem unt bun și îl punem în vânzare totdeauna proaspăt. Vînderea în mare și mic. Prețuri de zi.

Comandele se ezeacă repede și punctuos.

Cu stimă:

MIHAIL FRONIUS

Mănărade, nr. 18.

(37) 1-3.

Cereți pretutindei Unirea Poporului.

Cetiți și Răspândiți
„Unirea Poporului”
printre săteni.

Anunț „Radio”

